

Na temelju članka 19. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu (Narodne Novine br. 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18) te članka 18. stavka 1. točke 1. i članka 49. Statuta Hrvatskog prirodoslovnog muzeja (dalje: Poslodavac, Muzej), Upravno vijeće Muzeja, nakon prethodnog savjetovanja sa sindikalnim povjerenikom, na 11. sjednici održanoj dana 14.2.2019. godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

Napomena: Izrazi upotrebljeni u ovom Pravilniku su neutralni, odnose se na ženski i muški rod, bilo da su napisani u muškom ili ženskom rodu.

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilnikom sukladno djelatnosti, tehnologiji, poslovima s posebnim uvjetima rada, sredstvima rada, opasnim tvarima i broju radnika, a na temelju utvrđene Procjene rizika, utvrđuje organizacija provođenja zaštite na radu, pravila zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti poslodavca i radnika u dijelu u kojem ta pitanja nisu uređena Zakonom o zaštiti na radu, propisima donesenim na temelju njega te kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.

Članak 2.

Svrha ovoga pravilnika je sustavno unapređivanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu, sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi s radom.

Pravilnik slijedi osnovna, posebna i priznata pravila zaštite na radu, u cilju unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, sprječavanja rizika na radu i zaštite zdravlja, te uklanjanje čimbenika rizika.

U tom cilju poslodavac utvrđuje organizaciju zaštite na radu, način izrade programa osposobljavanja za rad na siguran način, osposobljavanje zaposlenika za rad na siguran način, poslove s posebnim uvjetima rada, ispitivanja sredstava rada, opasnih radnih tvari, način na koji se njima mora rukovati, upotrebe osobnih zaštitnih sredstava i opreme, sustav obavještanja i upotrebu znakova obavještanja, izradu pisanih uputa o sigurnom načinu rada, postupak s ozlijeđenim i oboljelim zaposlenicima, zaštitu nepušača, zabranu unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti za

vrijeme rada, zaštitu posebnih kategorija zaposlenika, prava, dužnosti i odgovornosti zaposlenika te unutarnji nadzor.

Članak 3.

Otklanjanje opasnosti i štetnosti za život i zdravlje zaposlenika i drugih osoba na radu poslodavac osigurava i primjenom pravila ponašanja u svezi sa zaštitom od požara, postupcima gašenja požara te evakuacije i spašavanja.

Članak 4.

Prilozi koji čine sastavni dio ovog pravilnika su:

- plan opremanja objekata i pogona propisanim znakovima sigurnosti i sigurnosnim uputama
- isprave, evidencija i izvješća iz zaštite na radu.
- popis radnih mjesta na kojima se koriste osobna zaštitna sredstva.

Članak 5.

Projektna dokumentacija, tehnička dokumentacija, elaborat o procjeni rizika, analize, nalazi, zapisnici, obavijesti, uvjerenja, svjedodžbe, stručna mišljenja, izvještaji i druge isprave na temelju kojih se utvrđuje stanje zaštite na radu i primjena pravila zaštite na radu evidentiraju se i pohranjuju u pismohrani Muzeja.

Članak 6.

Isprave iz prethodnog članka pohranjuju se i čuvaju u pismohrani u Službi općih poslova.

II ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE ZAŠTITE NA RADU

Članak 7.

Poslove zaštite na radu u skladu s ovim pravilnikom i drugim propisima organizira, uređuje, nadzire i prati njihovu primjenu Ravnatelj Muzeja.

Članak 8.

Odredene stručne, savjetodavne i druge poslove zaštite na radu obavljaju osobe ovlaštene i osposobljene za obavljanje poslova zaštite na radu.

Članak 9.

Poslove zaštite na radu obavljaju i imaju posebna ovlaštenja: povjerenik zaštite na radu i sindikalni povjerenik.

Sukladno Zakonu o zaštiti na radu, sindikalni povjerenik ima prava i dužnosti obavješćivanja, savjetovanja i upozoravanja na zakonske obveze iz Zakona o zaštiti na radu.

Članak 10.

Muzej je organizirao uređenje i provedbu zaštite na radu sukladno odredbama čl. 20. stavka 3. Zakona o zaštiti na radu, jer kao Poslodavac koji zapošljava preko 50 do uključivo 249 radnika, obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka obavezan je ugovorom o radu ugovoriti sa stručnjakom zaštite na radu.

Ravnatelj Muzeja i Upravno vijeće

Članak 11.

Ravnatelj Muzeja dužan je osigurati uređivanje i provođenje zaštite na radu sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu, podzakonskih propisa, tehničkih normi, kolektivnog ugovora i ovog pravilnika.

Na prijedlog ravnatelja, Upravno vijeće Muzeja:

- donosi opće akte iz zaštite na radu s prilogima
- donosi izmjene i dopune općih akata iz zaštite na radu i njihovih priloga

Ravnatelj:

- prati izvršenje plana i programa mjera zaštite na radu
- prihvaća izvješća o stanju zaštite na radu i o provođenju mjera zaštite na radu
- odlučuje o financiranju pojedinih projekata iz zaštite na radu i obavljanja poslova zaštite na radu
- ugovara usluge sa službama medicine rada radi osiguranja i ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite
- donosi odluke i rješenja o provedbi odredaba ovog pravilnika i drugih propisa iz zaštite na radu

Poslovi stručnjaka zaštite na radu

Članak 12.

Stručnjak zaštite na radu je radnik kojeg je poslodavac odredio za obavljanje poslova zaštite na radu i koji ispunjava propisane uvjete za obavljanje tih poslova.

Poslodavac je obavezan stručnjaku zaštite na radu omogućiti ispunjavanje obveza te je obavezan osigurati mu potrebno vrijeme, opremu, pomoć drugih stručnih radnika i ostale uvjete za rad, kao i profesionalnu neovisnost te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova zaštite na radu.

Poslodavac je obavezan omogućiti stručnjaku zaštite na radu stručno usavršavanje iz zaštite na radu i snositi troškove toga osposobljavanja.

Stručnjak zaštite na radu u suradnji s ravnateljem:

- pruža stručnu pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu
- sudjelovanje u izradi poslovne strategije te operativnih planova i programa poslovanja poslodavca, u dijelu u kojem se moraju odnositi na zaštitu na radu,
- sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika
- provodi unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te potiče i savjetuje poslodavca i ovlaštenike da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom
- prikuplja i analizira podataka u vezi s nezgodama, ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i izrada izvješća za potrebe poslodavca
- surađuje s tijelima nadležnima za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, ovlaštenima osobama te sa specijalistom medicine rada
- sudjeluje u osposobljavanju radnika, poslodavca i ovlaštenika za rad na siguran način i osposobljavanju povjerenika radnika za zaštitu na radu te pomaže u njihovom djelovanju
- djeluje u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca
- suradnja s poslodavcem prilikom projektiranja, građenja i rekonstrukcije građevina namijenjenih za rad, nabave radne opreme i ostalih sredstava rada, osobne zaštitne opreme i opasnih kemikalija
- ostali poslovi zaštite na radu u skladu s potrebama poslodavca.

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu, neovisno o tome je li u tu svrhu zaposlio jednog ili više stručnjaka zaštite na radu ili je obavljanje poslova zaštite na radu ugovorio s osobom ovlaštenom za obavljanje tih poslova.

Prenošenje ovlaštenja za provođenje zaštite na radu ne oslobađa poslodavca odgovornosti.

Odjeli i službe

Članak 13.

Poslove zaštite na radu obavljaju u sklopu svoje djelatnosti a sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta, odjeli i službe:

- 1) Minerološko-petrografski odjel,
- 2) Geološko-paleontološki odjel,
- 3) Botanički odjel,
- 4) Zoološki odjel,
- 5) Restauratorsko-preparatorski odjel
- 6) Služba zajedničkih stručnih poslova,
- 7) Služba općih poslova.

Članak 14.

Voditelji odjela i službi dužni su osigurati da su sva sredstva rada prije upotrebe u ispravnom stanju, te su dužni osigurati primjenu pravila zaštite na radu na tim sredstvima.

Članak 15.

U Službi općih poslova tajnik — ca je, u suradnji sa stručnjakom zaštite na radu, dužna pripremiti nacрте općih akata, odluka, ugovora o radu, ugovora sa stručnim organizacijama, ugovora s medicinom rada i drugih pisanih akata.

Članak 16.

Stručnjak zaštite na radu dužan je upućivati zaposlenike na zdravstvene preglede, te u suradnji sa Službom općih poslova voditi evidenciju o istom.

Članak 17.

Ravnatelj Muzeja u suradnji sa voditeljima odjela i službi te stručnjakom zaštite na radu, dužni su prilikom nabave sredstava rada i osobnih zaštitnih sredstava utvrditi da li sredstva rada zadovoljavaju pravila zaštite na radu.

Članak 18.

Zaposlenici Muzeja dužni su postupati po pravilima zaštite na radu, posebno u svezi s opasnim tvarima, njihovim rukovanjem i odlaganjem-uskladištenjem. Za rukovanje opasnim tvarima radnici moraju dobiti uputu (članak 32. stavak 3 Zakona o zaštiti na radu)

Povjerenik zaposlenika za zaštitu na radu

Članak 19.

Povjerenik radnika bira se sukladno odredbama Zakona o radu kojima su uređena pitanja izbora radničkog vijeća i članka 70. Zakona o zaštiti na radu, vodeći računa o zastupljenosti svih dijelova procesa.

Članak 20.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu obavezan je štititi interese radnika na području zaštite na radu te pratiti primjenu pravila, mjera, postupaka i aktivnosti zaštite na radu.

Članak 21.

Prava i dužnosti povjerenika:

- 1) podnositi poslodavcu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu
- 2) zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika
- 3) podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu
- 4) sudjelovati s poslodavcem u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu
- 5) biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu
- 6) izvršiti uvid i koristiti dokumentaciju poslodavca iz zaštite na radu
- 7) primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi poslodavcu ili njegovom ovlašteniku
- 8) izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika
- 9) prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor
- 10) pozvati nadležnog inspektora, kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu
- 11) osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu
- 12) stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad
- 13) staviti prigovor na inspekcijski nalaz
- 14) svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu
- 15) obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.

Članak 22.

Ravnatelj je obavezan osigurati povjereniku radnika za zaštitu na radu potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti, davati mu sve potrebne obavijesti i omogućiti mu uvid u sve propise i isprave iz zaštite na radu.

Članak 23.

Ravnatelj ne smije povjereniku radnika za zaštitu na radu, tijekom obnašanja dužnosti, otkazati ugovor o radu, niti ga na drugi način staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na njegove dotadašnje uvjete rada i u odnosu na ostale radnike.

Radnici

Članak 24.

Radnici su dužni osposobiti se za rad na siguran način kada ih na osposobljavanje uputi poslodavac odnosno njegov ovlaštenik.

Prije rasporeda na poslove s posebnim uvjetima rada i tijekom obavljanja takvih poslova radnik je dužan pristupiti pregledu na koji ga uputi poslodavac odnosno njegov ovlaštenik. Prije rasporeda na poslove sa posebnim uvjetima rada kao i tijekom obavljanja takvih poslova, radnik je dužan obavijestiti liječnika o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućava ili ometa u izvršenju obveza iz ugovora o radu ili koja ugrožava život i zdravlje drugih radnika.

Radnik je dužan obavljati poslove s dužnom pozornošću sukladno pravilima zaštite na radu propisanim odredbama Zakona o zaštiti na radu i propisima donesenim na temelju njega, uputama poslodavca ili njegovog ovlaštenika, uputama proizvođača strojeva i uređaja, osobnih zaštitnih sredstava i radnih tvari, te stručnjaka zaštite na radu i odredaba ovog Pravilnika.

Radnik je dužan surađivati sa poslodavcem i njegovim ovlaštenicima po svim pitanjima zaštite na radu.

Radnik je dužan odmah obavijestiti neposrednog rukovoditelja ili ovlaštenika poslodavca te povjerenika radnika o svakoj činjenici za koju opravdano smatra da predstavlja neposrednu opasnost po sigurnost i zdravlje kako ostalih radnika tako i drugih osoba kao i o bilo kojem nedostatku u sustavu zaštite na radu.

Radnik ima pravo biti obaviješten o svim promjenama u radnom procesu koje utječu na njegovu sigurnost i zdravlje.

Radnik ima pravo odbiti rad ako mu neposredno prijeti opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu primijenjena propisana pravila zaštite na radu.

U slučaju iz prethodnog stavka radnik je dužan obavijestiti poslodavca ili njegovog ovlaštenika, te svojeg povjerenika za zaštitu na radu.

III. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način

Članak 25.

Poslodavac je obvezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran način, i to:

- 1) prije početka rada
- 2) kod promjena u radnom postupku
- 3) kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene
- 4) kod uvođenja nove tehnologije
- 5) kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
- 6) kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Poslodavac će osposobljavanje provesti na način da radnika obavijesti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika (o organizaciji rada, rizicima i načinu izvođenja radnih postupaka i sl.), da radniku objasni i da radnika osposobi za praktičnu primjenu mjera zaštite na radu koje je dužan primjenjivati tijekom rada u skladu s procjenom rizika kojima je izložen na radu i u vezi s radom.

Osposobljavanje je poslodavac je obvezan provesti u slučaju promjene, odnosno pojave novih rizika, neovisno o tome je li s tim u vezi već izmijenio ili dopunio procjenu rizika.

Poslodavac je obvezan osposobljavanje radnika, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu provoditi tijekom radnog vremena o svom trošku.

Članak 26.

Muzej može osposobljavanje za rad na siguran način izvoditi sam ili povjeriti osobi ovlaštenoj za obavljanje tih poslova.

Članak 27.

Nakon završenog osposobljavanja i provjere osposobijenosti zaposleniku se izdaje ZOS obrazac i uvjerenje o osposobljenosti zaposlenika za rad na siguran način. Uvjerenje izdaje i potpisuje za to ovlaštena osoba.

Obavješćivanje i savjetovanje

Članak 28.

Poslodavac je obavezan obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i općim propisima o radu, a osobito:

1. obavijestiti radnike, povjerenika radnika za zaštitu na radu, stručnjaka zaštite na radu, ovlaštenu osobu ako je s njom ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu, i druge osobe o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika
2. pisanim uputama osigurati provedbu radnog postupka u skladu s pravilima zaštite na radu te je obavezan dati radnicima upute
3. istaknuti na mjestima rada pisane upute o radnom okolišu, sredstvima rada, opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, opasnostima na radu, izvorima fizikalnih štetnosti i drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika.
4. osigurati da pristup mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu čija obavezna uporaba proizlazi iz procjene rizika.
5. stručnjaku zaštite na radu, ovlašteniku i povjereniku radnika za zaštitu na radu učiniti dostupnom odgovarajuću dokumentaciju (procjenu rizika, evidencije, isprave isl.)
6. u slučaju svake smrtne ili teške ozljede na radu, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti i nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu, poslodavac je obavezan o nastanku događaja odmah izvijestiti povjerenika radnika za zaštitu na radu.
7. U slučaju svake smrtne ili teške ozljede na radu, poslodavac je obavezan pozvati na očevid na mjestima rada povjerenika radnika za zaštitu na radu.
8. Poslodavac je obavezan pravodobno dati radniku upute o postupanju u slučaju nastanka neposrednog rizika za život i zdravlje, kojemu je, ili bi mogao biti izložen, kao i o mogućim mjerama koje je u tom slučaju potrebno poduzeti radi sprječavanja ili smanjivanja rizika.

Članak 29.

Poslodavac je obavezan, unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o:

1. zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu i poslovima koje će obavljati
2. povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi i poslovima koje će obavljati
3. izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika
4. izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja

5. zaštiti i prevenciji od rizika na radu te sprječavanju i smanjivanju rizika
6. sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti
7. promjenama u procesu rada i tehnologiji
8. planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu
9. poboljšanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija
10. utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika
11. izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme
12. izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 30.

Poslovi s posebnim uvjetima rada utvrđeni su sukladno Pravilniku o poslovima s posebnim uvjetima rada i Procjeni rizika.

Popis poslova s posebnim uvjetima rada te utvrđenim opsegom i rokovima pregleda utvrđeni su u Procjeni rizika.

Članak 31.

Poslodavac ne smije dopustiti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada radniku koji ne ispunjava uvjete propisane posebnim propisom za te poslove.

Osobu s kojom namjerava sklopiti ugovor o radu za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, poslodavac upućuje na pregled specijalistu medicine rada, uputnicom koja sadrži podatke o naravi ili vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu njezine sposobnosti za obavljanje tih poslova i mogućeg utjecaja štetnosti s mjesta rada na zdravlje radnika.

Članak 32.

Poslodavac je obvezan radnika koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ponovno uputiti na pregled prije isteka roka utvrđenog propisom ili kada to ocijeni specijalist medicine rada.

Poslodavac ne smije dozvoliti radniku da obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ako ga ponovno ne uputi na pregled u roku u kojem je to bio obvezan učiniti ili ako radnik odbije pristupiti pregledu na koji ga je uputio.

Sredstva rada i radni okoliš

Članak 33.

Građevine u kojima se nalaze uredi i izložbeni prostor Muzeja, su objekti koji moraju imati svu potrebnu građevinsku dokumentaciju i imaju sve potrebne dozvole za rad. Kao takve građevine se moraju održavati u stanju koje ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika.

Poslodavac je dužan ispitati prema zakonskim rokovima sve instalacije u objektu, sve strojeve i uređaje, sva potrebna ispitivanja u radnom okolišu.

Poslodavac je obvezan, u skladu s Zakonom o zaštiti na radu, ovim Pravilnikom, pravilima zaštite na radu, posebnim propisima, odnosno uputama proizvođača, obavljati preglede, odnosno ispitivanja sredstava rada koja se koriste, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 34.

Radnici su dužni rukovati strojevima i uređajima u skladu s njihovom namjenom i prema uputama proizvođača i poslodavca.

Radnik je dužan prekinuti rad kada su na stroju ili uređaju nastale promjene koje mogu ugroziti njegovu sigurnost ili sigurnost drugih radnika.

Dnevne preglede i probe ispravnosti strojeva i uređaja kojima rukuju, odnosno instalacija, obavljaju i radnici svakodnevno prije započinjanja rada. O nedostacima obavještavaju neposrednog rukovoditelja odnosno ovlaštenika.

Članak 35.

Muzej osigurava preglede strojeva i uređaja prilikom redovnog preventivnog održavanja u rokovima, opsegu i načinu kako je to propisao proizvođač, prema planu održavanja, prema zakonskim rokovima koristeći pri tome ovlaštene osobe ili trgovačka društva.

Ovlaštenik poslodavca je dužan osigurati obavljanje ispitivanja mikroklimatskih uvjeta, ispitivanja buke na radnom mjestu i razine rasvjete u radnom prostoru u propisanim rokovima.

Radne postupke poslodavac mora tako organizirati da se u najvećoj mjeri umanje jednoličnost, jednostrano opterećenje, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku i na vrijeme.

Članak 36.

Popis sredstava rada te radnih prostorija i radnih prostora s utvrđenim rokovima pregleda i ispitivanja utvrđuje se Procjenom rizika.

Osobna zaštitna sredstva

Članak 37.

Poslodavac je obvezan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.

Poslodavac je obvezan isključiti iz uporabe sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 38.

Prilikom uporabe osobnih zaštitnih sredstava zaposlenik se mora držati pravila zaštite na radu i uputa proizvođača. Ako su upute pisane na stranom jeziku, treba ih prevesti na hrvatski jezik.

Članak 39.

Zaposlenik je dužan čuvati, održavati i koristiti se osobnim zaštitnim sredstvima sukladno pravilima zaštite na radu.

Zaposlenik ne smije popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene na osobnom zaštitnom sredstvu ili zaštitnoj napravi, osim kada je za to osposobljen i ovlašten.

Zaposlenik ne smije odnositi osobna zaštitna sredstva izvan radnih prostorija prostora, osim radi održavanja čistoće tih sredstava.

Članak 40.

Popis radnih mjesta na kojima se koriste osobna zaštitna sredstva utvrđen je u Procjeni rizika.

Opasne radne tvari

Članak 41.

Pri korištenju opasnih i štetnih tvari moraju se pri radu primijeniti sva pravila zaštite na radu u skladu s drugim propisima i uputama proizvođača te osigurati da su opasne i štetne tvari označene na propisani način.

Članak 42.

Opasne tvari poslodavac smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih kemikalija.

Ako nije moguća zamjena opasnih kemikalija bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim kemikalijama, poslodavac je obvezan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene.

Članak 43.

Poslodavac je obvezan osigurati da opasne kemikalije budu tako pakirane i označene da prilikom njihovog korištenja ne postoji opasnost, odnosno štetnost za zdravlje i sigurnost radnika.

Poslodavac je obvezan osigurati da za opasne kemikalije radnicima budu dani podaci o opasnostima ili štetnostima u vezi s njihovim korištenjem, kao i o pravilima, odnosno mjerama zaštite na radu.

Kod skladištenja opasnih kemikalija poslodavac je obvezan osigurati primjenu pravila zaštite na radu u skladu sa svojstvima tih kemikalija.

Poslodavac je obvezan osigurati da se s ambalažom preostalom nakon korištenja opasnih kemikalija postupa u skladu s pravilima zaštite na radu te da se odlaže u skladu s posebnim propisima.

Članak 44.

Korištenje opasnih i štetnih tvari, njihovo uskladištenje i odlaganje nadzire po Ravnatelju Muzeja ovlaštena osoba – odgovorna osoba za rad s otrovima, sukladno Zakonu o kemikalijama te Pravilniku o uvjetima glede posebnih mjera zaštite na radu s otrovima u pravnim osobama koje rabe otrove u znanstvenoistraživačke svrhe (NN 148/99. i 150/05).

Zaštita od požara, evakuacija i spašavanje

Članak 45.

U slučaju iznenadnog događaja koji može ugroziti živote i zdravlje zaposlenika ili ostalih prisutnih osoba ako ostanu u prostorijama i prostorima Muzeja, neposredni voditelj evakuacije i spašavanja dužan je organizirati i osigurati evakuaciju i spašavanje zaposlenika i drugih osoba iz poslovnih prostorija i prostora.

Članak 46.

Obveze iz prethodnog članka ostvaruju se u skladu s planom evakuacije i spašavanja u slučaju požara, eksplozije, prirodnih nepogoda i drugih pojava koje mogu ugroziti živote i zdravlje zaposlenika.

Ozljede na radu

Članak 47.

Postupke i poslove u slučaju ozljede na radu organizira ili obavlja osoba osposobljena za pružanje prve pomoći i Voditelji odjela i službi.

Pružanje prve pomoći

Članak 48.

U slučaju ozljede na radu zaposlenik, koji se zatekne na mjestu događaja, dužan je o tome hitno izvijestiti zaposlenika osposobljenog i zaduženog za pružanje prve pomoći i neposrednog voditelja odjela i službi.

Članak 49.

Voditelj je dužan bez odgode doći na mjesto događaja, ukloniti izvor opasnosti, a ako to nije u mogućnosti:

- evakuirati zaposlenika iz prostora u kojem je nastala ozljeda.
- organizirati pružanje prve pomoći
- prema potrebi, pozvati hitnu medicinsku pomoć i organizirati prijevoz ozlijeđenog zaposlenika na liječenje u zdravstvenu ustanovu
- o događaju, naravi ozljede i poduzetim mjerama odmah izvijestiti ravnatelja Muzeja.

Ozljedu nastalu izvan mjesta rada ili na terenu radnik sam ili putem druge osobe najkasnije u roku 24 sata prijavljuje poslodavcu.

O svakoj smrtnoj i teškoj ozljedi, te ozljedi dvaju ili više radnika, poslodavac je obavezan odmah po nastanku ozljede obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor.

Eventualna smrtna ozljeda obavezno se prijavljuje policiji (MUP-u).

Evidenciju ozlijeđenih radnika, sa izvorima i uzrocima ozljede vodi poslodavac, kao i prijavu ozljede HZZO (na propisanoj tiskanici - OR).

Zaštita nepušača

Članak 50.

Zabranjeno je pušenje u radnim prostorijama i prostorima osim onih u kojima poslodavac iznimno utvrdi da je pušenje dozvoljeno, o čemu u takvoj prostoriji mora biti istaknut znak mjesta za pušenje.

Poslodavac donosi odluku kojom se regulira zaštita nepušača.

Zabrana unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 51.

Zabranjeno je uzimanje alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti prije i tijekom rada kao i njihovo unošenje u radne prostorije i prostore.

Poslodavac donosi odluku kojom se regulira zabrana uzimanja alkohola i dr. sredstava ovisnosti.

Članak 52.

Prepoznavanje simptoma uzimanja drugih sredstava ovisnosti obavlja ravnatelj Muzeja ili osoba koju imenuje posebnom odlukom.

Članak 53.

O obavljenoj provjeri alkoholiziranosti sastavlja se zapisnik.

U zapisnik se obavezno upisuju osobni podaci o zaposleniku, podaci o radnome mjestu na koje je raspoređen, okolnosti koje su uzrokovale provjeru alkoholiziranosti, datum, sat, mjesto i rezultat provjere te izjave zaposlenika čija se alkoholiziranost provjerava, ostalih prisutnih zaposlenika i voditelja službi i odjela.

Odbijanje zaposlenika da potpiše zapisnik ne utječe na valjanost zapisnika kao dokaznog materijala.

Zapisnik se prilaže odluci o privremenom udaljenju zaposlenika s radnog mjesta i iz Muzeja.

Članak 54.

U slučaju osnovane sumnje da je zaposlenik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti neposredni voditelj poslova dužan je obavijestiti ravnatelja Muzeja koji zabranjuje zaposleniku daljnji rad.

Stres na radu ili u vezi s radom

Članak 55.

Poslodavac je obavezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje. Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, poslodavac je obavezan provesti mjere propisane člankom 51. stavak 2. Zakona o zaštiti na radu

Radnici imaju obvezu postupati u skladu s uputama poslodavca za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom.

Radnici i njihovi predstavnici imaju obvezu surađivati s poslodavcem radi sprječavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom.

IV. ZAŠTITA POSEBNIH KATEGORIJA ZAPOSLENIKA

Članak 56.

Posebno osjetljive skupine kojima je poslodavac obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu su maloljetni radnici, trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile, radnice koje doje, radnici oboljeli od profesionalne bolesti te radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti, sukladno odredbama Zakona o radu i Zakona o zaštiti na radu

V. PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOST POSLODAVCA

Članak 57.

Prava, obveze i odgovornost poslodavca utvrđeni su Zakonom o zaštiti na radu. Odgovornost poslodavca za uređivanje i provođenje zaštite na radu, odnosno, odgovornost za gospodarski prijestup i prekršaj, utvrđena je kaznenim odredbama Zakona o zaštiti na radu.

VI. NADZOR

Članak 58.

Nadzor nad provođenjem mjera zaštite na radu obavlja se na temelju Zakona o zaštiti na radu, a unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu obavlja se sukladno odredbama ovog pravilnika.

Poslodavac je dužan:

- inspektoru rada, na njegov zahtjev, dati obavještenja i podatke koji su mu potrebni u obavljanju nadzora;
- inspektoru rada pružiti pomoć pri utvrđivanju činjenica, dati potrebna obavještenja, staviti na uvid isprave i predlagati izvođenje odgovarajućih dokaza;
- izvijestiti inspekciju rada o svakoj smrtnoj i teškoj ozljedi odmah po nastanku događaja, a u daljnjem roku od 48 sati od nastanka događaja dostaviti inspekciji rada propisano pisano izvješće;
- izvijestiti inspekciju rada o slučaju profesionalne bolesti odmah nakon što ga utvrdi nadležno tijelo;
- omogućiti inspektoru rada pregled video, odnosno audio zapisa iz članka 43. Zakona o zaštiti na radu.

VII. ISPRAVE, EVIDENCIJE I IZVJEŠTAJI

Članak 59.

Sukladno Zakonu i podzakonskom aktu o vođenju isprava, evidencija i izvještaja te odredbama ovog pravilnika čuvaju se isprave, vode evidencije i podnose izvještaji iz područja zaštite na radu.

Poslodavac je dužan čuvati:

- glavni projekt izrađen prema posebnom propisu iz kojeg je vidljiva primjena osnovnih pravila zaštite na radu za građevine u kojima su smješteni uredi i izložbeni prostor Muzeja;
- upute o načinu korištenja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima dok te strojeve i uređaje koristi;
- isprave o obavljenim ispitivanjima radne okoline, strojeva i uređaja s povećanim opasnostima;
- dokaze o ispravnosti instalacija.

Poslodavac je dužan voditi evidencije o:

- radnicima osposobljenim za rad na siguran način,
- radnicima raspoređenim na poslove s posebnim uvjetima rada,
- opasnim tvarima koje koristi, prodaje ili skladišti,
- ozljedama na radu, slučajevima profesionalnih bolesti i poremećaja u tehnološkom procesu koji su izazvali ili su mogli izazvati štetne posljedice po sigurnost i zdravlje radnika.

VIII. PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOST ZAPOSLENIKA

Članak 60.

Prava, obeze i odgovornosti zaposlenika utvrđena su Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o radu i ovim pravilnikom.

Obveza rada dužnom pažnjom

Članak 61.

Radnik je obavezan i odgovoran obavljati poslove dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika, koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu.

Smatra se da radnik radi dužnom pažnjom kada poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te kada radi po uputama poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika, tako da:

- prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti poslodavca ili njegovog ovlaštenika
- pravilno koristi sredstva rada
- pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu, koju je nakon korištenja obavezan vratiti na za to određeno mjesto
- pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada
- odmah obavijesti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu
- posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca
- prije odlaska s mjesta rada ostavi sredstva rada koja je koristio u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada
- surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu.

Ako neposredni rukovoditelj radnika odnosno poslodavac i njegov ovlaštenik utvrde nepravilnosti iz članka 61. ovog pravilnika postupit će se sukladno Pravilniku o radu Muzeja.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 62.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu istekom roka od 8 (osam) dana od dana objave na oglasnoj ploči Muzeja.

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu broj: 360/2010 od 12.07.2010. godine.

Predsjednik Upravnog vijeća:

Doc. dr. sc. Zoran Šikić, v.r.

KLASA: 012-04/19-01/1

URBROJ: 677-19-1

DATUM: 14.2.2019.

Ovaj Pravilnik dostavljen je sindikalnom povjereniku dana 18.2.2019. godine.

Sindikalni povjerenik:

mr.sc. Eduard Kletečki, v.r.

Pravilnik je objavljen na oglasnoj ploči dana: 18.2.2019. godine

Pravilnik je stupio na snagu dana: 26.2.2019. godine

Ravnateljica:

Prof. dr. sc. Tatjana Vlahović, v.r.